

Cena numeru
70.000 mk.

Cena prenumeraty
w Łodzi

Miesięcznie 2.000.000.

Z przes. poczt.

Miesięcznie 2400.000

poza Łódź i numer 80.000

Konto P.K.O. 60594.

Należytość pocztowa
opłacona ryczałtem.

ROZWIÓJ

DZIENNIK NIEZALEŻNY OD ZADNEJ PARTJI.

Czwartek, dnia 20 grudnia 1923 r.

Perfidja Sowietów.

Przedstawicielstwo pełnomocne Zw. Soc. Republiki Rad wreczyło polskiemu ministerstwu spr. zagr. następującą notę werbalną.

„Przedstawicielstwo pełnomocne Zw. Soc. Rep. Rad. ma zaszczyt prosić min. S. Zagr. o przedłożenie odpowiednim organom rządowym wstrzymania wykonania wyroku śmierci nad skazanymi przez warszawski okr. sąd wojskowy w dniu 30 listopada rb. por. Bagińskim i podp. Wieczorkiewiczem i włączenia skazanych do spisu podlegających wymianie. Przedstawicielstwo pełnomocne uważa za niezbędne nadmienić, że uważa za możliwe wysuwanie tej sprawy wskutek niejednokrotnych wystąpień poselstwa polskiego w Moskwie z prośbą o wstrzymanie wyroków śmierci nad obywatelami S.S.S.R., skazanymi za działalność antypaństwową i będącymi w bezpośrednim stosunku do interesów Rzplitej Polski i S. S. S. R.”

Nota powyższa w stosunku do Rządu Polskiego jest aktem nadzwyczaj podstępny, natomiast jest aktem zręcznym wobec pewnych sfer lewicowych, idąc im bardzo „na rękę”; a równocześnie jest aktem obiecującym w stosunku do wszelkich przestępców przeciwko Państwu Polskiemu.

Nota Rządu Sowietów bynajmniej nie oznacza przyznania się Rządu Sowietów do współdziałania w zamachach bombowych pp. Bagińskiego i Wieczorkiewicza, (jak będą tłumaczył pisma lewicowe) chodzi im tylko o ośmielenie wszelkich wywrotowców w Polsce do aktów wrogich przeciw Państwu, przez zapewnienie im bezkarności. Pozatem dla bolszewików oficerowie polscy, którzy znają doskonale stosunki wojskowe w Polsce i znają tajemnice wojskowe, (jeden z nich wybitny specjalista—bombiarz, drugi oficer defenzywy) przedstawiają materiał nader pożądany.

Oto jest ukryty sens noty Sowietów, który należy tak czytać:

„Anarchiści, komuniści czy inni socjaliści, możecie śmiało wykonywać zamachy, bo w razie uwięzienia i ewentualnego skazania (co się też nie zawsze zdarza) my wystąpimy o wydanie was naszemu państwu. Wtedy jak mieliście sposobność się przekonać po sprawie różnych Dąbalów, czekają was honory w państwie Sowietów, nagroda za trudy poniesione w Polsce. Akt ten może was również przekonać, że rząd Sowietów uważnie śledzi waszą działalność w Polsce troszczy się o was i o nikim nie zapomina.”

Jednocześnie, wobec dość uzasadnionych podejrzeń (które się wyraźnie wysuwały podczas sprawy Bagińskiego i Wieczorkiewicza) skierowanych przeciw pewnym sferom lewicowym, nota sowietów nadchodzi jako oczekiwana pomoc. Dotychczas te sfery polityczne, z których rekrutowali się dwaj bombiarze, nie mogły wykazać swojego „alibi” w tych zamachach bombowych. Aż raptem znajduje się winowajca, który bije się w piersi i mówi: „Ja jestem winien, a nie kto inny, (robię to, ponieważ wiem, że nie macie możności ukarania mnie podejrzenia wolno kierować tylko w moją stronę”.

Oto jest sens noty rządu Sowietów.

Nota ta jest bezgranicznie bezczelna. Jeżeli rząd Sowietów jest winien, to trzeba podziwiać odwagę zbrodniarza, który o tem zawiadamia poszkodowanych, domagając się jednocześnie wydania współników swych, narzędzi zbrodni. Jeżeli rząd bolszewicki nie brał współdziałania, to w takim razie z jakiej racji miesza się do wewnętrznej sprawy Polski, która go zupełnie nie obchodzi.

Jak wyżej zaznaczyliśmy, uważamy, że ma tu miejsce drugi wypadek. Wieczorkie-

Baldwin młodszy przeciw swemu ojcu.

Syn premiera angielskiego Oliver Baldwin, który należy do partii pracy (Labour party) wygłosił niedawno przemówienie, rozdzające w rząd i w prezydenta ministrów.

Ilustracja nasza przedstawia Baldwina młodszego na mównicy.

wicz i Bagiński nie byli współnikami Sowietów, a są tylko bliscy Sowietom, jak każdy, kto działa na szkodę rządu Polskiego. Jednakże, ponieważ rząd bolszewicki nie posiada żadnych zasad etycznych i moralnych, więc nie uważa za hańbiące dla siebie, podawanie siebie za współwinnego zbrodni.

Rząd Polski pomimo bardzo korzystnych propozycji (podobno proponowano nawet wydanie arcyb. Cieplaka) nie mógł się zgodzić na takie załatwienie sprawy, tem więcej, że zbrodniarzami byli oficerowie wojsk polskich. Wydanie Dąbala aczkolwiek czyn politycznie niezbyt korzystny, nie mogło być precedensem na przyszłość, jak je prawdę podobnie tłumaczyły sobie Sowiety.

Dlatego też należy z całym uznaniem przyjąć odpowiedź naszego min. spraw. zagranicznych, jaką w dniu wczorajszym przesłało rządowi Sowietów.

„Potwierdzając odbiór noty przedstawicielstwa pełnomocnego Związku S.S.S.R. min. spr. zagr. ma zaszczyt zawiadomić, że rząd Polski nie uważa za możliwe przychylić się do prośby przedstawicielstwa pełnomocnego w sprawie wstrzymania wymiaru sprawiedliwości w stosunku do skazanych przez Warszawski sąd okręgowy por. Bagińskiego i podp. Wieczorkiewicza, ani też do włączenia ich na listę wymiany polskiej”.

Zbrodniarze za czyn swój muszą ponieść zasłużoną karę, już choćby jako przykład dla wewnętrznych wrogów Państwa, których w Polsce nie brakuje.

KALENDARZE

Marjańskie i ścienne sprzedaje hurtowo i detalicznie. Biuro Dzienników W. Gajewskiego Łódź, Piotrkowska 103

GRAND-HOTEL

GRAND-HOTEL

„Thés Dansants”

Wtorki Czwartki Soboty

od 5-ej do 7-ej g. w.

„Soupers Dansants”

Czwartki Soboty Niedziele

od 10-ej w. do 4-ej rano.

Wyborowa orkiestra.

(2899b)

Wyborowa orkiestra.

Od Administracji

Skutkiem niezwykłego podrożenia papieru zmuszeni jesteśmy z dniem 20 b. m. podnieść cenę egz. pojedynczego na

70.000 mk.

— w niedziele i święta —

100.000 mk.

w poniedziałki i dni poświęcone

60.000 mk.

Prenumerata kosztować będzie 1800.000 mk. miesięcznie, łącznie z odnośnieniem do domu. Jednakowoż prenumeratorzy, którzy, uregulują prenumeratę

w administracji „Rozwoju“

do dnia 22 b. m. zapłacą tylko

980.000 mk.

Jednocześnie zaznaczamy iż prenumeratorzy zalegający w opłacie będą zmuszeni uszczęźać zaległe miesiące p. cen bieżących.

Adm. „Rozwoju“

Bolszewizm a żydzi.

Według pism zagranicznych, ostatni spis ludności w Moskwie wykazał, że obecnie w starej stolicy rosyjskiej zamieszkuje 600 tys. Rosjan, 967 tys. Żydów i 400 tys. innych narodowości, wśród których przeważają Niemcy i Chińczycy.

Dane statystyczne skonfundowały nieco bolszewików, którzy zdecydowali nie ogłaszać rezultatów moskiewskiego spisu ludności.

Niezawodnie, mieli ku temu wszelkie podstawy. Postąpili najracjonalniej, nie przyznając się publicznie, że w prastarym grodzie rosyjskim, w którym ongi żyd nie miał prawa zamieszkiwania, dziś żyd ten jest w większości, rządzi z „mniejszością rosyjską“, dyktuje jej swe prawidła, rozporządza jej duszą i ciałem.

Marzenia zaborcy żydowskiego ziszczyły się: niema już Moskwy rosyjskiej, jest Judeo—Moskwa, która posiada obecnie aż cztery teatry żargonowe! Zresztą niema już i Rosji, jest żydo—Rosja, Jewrejorosja, sojusz żydowskich, socjalistyczno — judaistycznych sowieckich republik.

Kiedyś Tatarzy opanowali Rosję, powiali zeli, według historyków rosyjskich „moskiewskich ludzi“, położyli na nich deskę, usiedli i rozpoczęli ucztowanie. Takie „rządzenie“ Rosją trwało 240 lat. Jeszcze w gorszym stanie, aniżeli ongi pod deską, znajduje się dziś naród rosyjski. Ile lat potrwa ta nowa niewola — żydowska — niewiadomo. Żydzi gruntownie obsadzili byłą Rosję. Ale czy na tem się kończą zamiary międzynarodowego wojuskiego żydostwa?

Już na początku rewolucji rosyjskiej rozlegały się głosy, że bolszewizm jest niczem innym, jak skryta broń obozu żydowskiego, że na wschodzie Europy żyd występuje pod maską czerwono—bolszewicką, że to on, działając w sojuszu z agentami swoimi — socjalizmem i radykalizmem — rozpoczyna podbój świata, urzeczywistnia swe plany sioniskie.

Tymczasem żydowi międzynarodowemu powiodło się tylko na wschodzie Europy, aczkolwiek nie drzemie on i na zachodzie, działa intensywnie, rozsadzając ustrój społeczny, zagarniając w swe ręce przemysł, banki, prasę, miejsca w parlamencie i — powoli duszę robotnika i chłopca. Dziś mu się to urywa — nazajutrz znowu rozpoczyna swą pracę krecią, bo musi zginąć lub zwyciężyć.

Dla żyda międzynarodowego Polska była zawsze przeszkodą. Zdrowy naród polski mało ulega wszelkim rozkładowym ideom. Trzeba więc — rozumie wojowniczy żyd — usiłować atak, skoncentrować swą energię, puścić w ruch wszelkie środki trujące: socjalizm, ra-

Nabożeństwo dziękczynne

W niedzielę, dnia 23 grudnia r. b. o godz. 9-ej rano punktualnie, w kościele Sw. Krzyża, J. E. ks. Biskup Tymieniecki w celu wyrażenia przywiązania do Stolicy Apostolskiej, oraz za pomyślności Ojczyzny odprawi uroczystą Mszę Świętą, na którą niżej podpisane organizacje zapraszają wszystkich swoich członków, jak również przedstawicieli zrzeszeń, które złożyły adres Ojcu Świętemu, biorących udział w nabożeństwie uprasza się o przystąpienie w tym dniu do spowiedzi i Komunii Świętej.

Zarząd Stow. Robotników
Chrześcijańskich w Łodzi,

(S)

Zarząd T-wa
„Resursa“ Rzemieślnicza w Łodzi

Prusy Wschodnie gniazdem reakcji niemieckiej.

Wyrazy „hołdu“ dla kronprinca.

GDANSK 19 12. (AW) „Gazeta Gdańska“ donosi z Królewca, że b. następcą tronu niemieckiego ma wziąć udział w polowaniach, na które zaprasza go kilku magnatów z Prus Wschodnich. Po uzyskaniu zezwolenia ministra spr. wewnątrz. Kronprince uda się drogą morską do Szczecina i Pilawy, celem omińnięcia terytorium polskiego. Związki nacjonalistyczne zamierzają złożyć wyrazy hołdu i uczuć wiernopoddańczych przez specjalne dele-

gacje.

GDANSK 19 12. (AW) Z Królewca donoszą, że założone republikańskie związki bojowe zaczynają się rozszerzać w Prusach Wschodnich pod hasłem walki z organizacjami nacjonalistycznymi, gdyby organizacje te miały wstąpić przeciwko republice. Czy hasła te nie są tylko pretekstem do organizowania nowszych zbrojnych, stoi pod znakiem zapytania.

Krótko, węzłowo.

Ameryka nie życzy sobie nawiązania stosunków z mordercami.

WASZYNGTON 19,12 (PAT) Hughes wysłał odpowiedź do rządu sowieców, w której oświadcza, że obecnie niema powodu do nawiązywania rokowań z rządem sowieców,

jak to proponuje w nadesłanym Komunikacie Cziczerin. Stany Zjednoczone nie zrezygnują z wyrażonych już poprzednio zasad, czyniąc je na przyszłość przedmiotem narad.

Zwycięstwo rewolucjonistów w Meksyku.

Meksyk w rękach nowego rządu.

EILWESE 19,12 (PAT) Generalny konsulat meksykański w Hamburgu donosi, że prowizoryczny rząd odniósł decydujące zwycięstwo w Vera Cruz. Niemieckie koła

handlowe otrzymały wiadomość, że wszystkie gmachy meksykańskie znajdują się w rękach nowego rządu.

ZAGRABIONE ARCHIWA WRACAJĄ.

WARSZAWA 19 12. (PAT) Przybył do Warszawy transport z archiwami, odebranymi w Piotrogradzie przez delegata polskiej mianowanej komisji specjalnej.

Transport zawiera cenne archiwum „Sekretariatu Stan.“ i „Własnej Jego Cesarskiej Mości kancelarii do spraw Królestwa Polskiego“, co do zwrotu których decyzja w komisji zapadła po półrocznych debatach na podstawie prac dyrektora Siemińskiego i delegata p. Suchodolskiego oraz akta komisji praw

niczej. Ponadto transport zawiera akta departamentu podatków, stałych, departamentu kas skarbowych, kancelarii kredytowej i departamentu górniczego.

Drugi transport, który nadszedł równocześnie, zawiera akta rządu gubernialnego Królestwa Polskiego oraz akta kas gminnych pożyczkowo — oszczędnościowych i akta magistratów miast b. Królestwa Polskiego.

Nadeszłe akta zostały przez ekspozyturę w Warszawie przekazane odpowiednim instytucjom w Warszawie.

dykalizm, komunizm...

Przedemna leży ostatnia nielegalna — ulotka bolszewików polskich. „Uchwała drugiego zjazdu komunistycznej Polski“.

Między innymi, czytamy w niej: „Proletariat Polski żądać musi zniesienia wszelkich ograniczeń dla żydów, w dziedzinie administracji, własności i szkolnictwa“.

O jakich ograniczeniach mówią polscy najmiłośnicy bolszewicy? Wszak konstytucja nasza nie zna podobnych ograniczeń. Nie mamy, co prawda, jeszcze wojewodów żydów, ale mamy już żydów prokuratorów, sędziów,

oficerów, inżynierów i t. d.

Równość jest, lecz żydowi międzynarodowemu chodzi o przywileje, o władzę, o panowanie jawne nad Polską.

Chce on, żeby w Warszawie mieszkało 50 tysięcy Polaków i dwa miliony żydów.

Żeby nie było Polski Niepodległej, lecz żeby istniał sojusz socjalistyczno—judaistycznych, rosyjsko—żydowsko—polskich republik.

Do tego dąży bolszewizm, tj. skryta awangarda międzynarodowego żydostwa.

A. Junosza—Gzowski

Misja p. Wł. Grabskiego uwieńczona skutkiem.

P. Prezydent zatwierdził listę członków nowego rządu.

Dziś po południu nowy premier przedstawi się Sejmowi.

WARSZAWA 19,12 (PAT) Pan Władysław Grabski, desygnowany przez p. prezydenta Rzplitej na prezesa nowego rządu, podjął we środę, dn. 19-go bm. o godz. 9,30 rano dalsze prace nad utworzeniem rządu.

W ciągu przedpołudnia p. Grabski przeprowadził

dalszy ciąg konferencji z przedstawicielami poszczególnych politycznych ugrupowań parlamentarnych oraz z osobami, które zamierzał powołać do nowego rządu.

W szczególności o godz. 9,30 odbył p. Grabski konferencję informacyjną z dotychczasowym min. wyznań religijnych i oświecenia publicznego, dr. Stanisławem Grabskim, o godz. 9,45 przyjął p. inż. Józefa Kiedronia, dyrektora departamentu śląskiego w min. przemysłu i handlu, o godz. 10 konferencję z p. dr. Bolesławem Miklaszewskim, dyrektorem wyższej szkoły handlowej w Warszawie, o godz. 10,15 z wojewodą warszawskim, Władysławem Sołtanem, o godz. 10,30 z podsekretarzem stanu w ministerstwie rolnictwa i dóbr państwowych, dr. Józefem Raczyńskim, a o godz. 10,45 porozumiewał się z posłem ks. dr. Klimke, występującym w imieniu niemieckiego zjednoczenia parlamentarnego. W dalszym ciągu konferencji, przyjął p. Grabski o godz. 11-tej posłów: Podhorskiego i Wasyńczuka, przedstawicieli sejmowego klubu ukraińskiego. O godz. 11,05 przyjął p. Grabski do Komisji Rezerwowego, nadzwyczajnego posła i pełnomocnego ministra oraz dyrektora departamentu administracyjnego w min. spraw zagranicznych.

nych.

O godz. 11,30 odbył p. Grabski konferencję informacyjną z posłem Matakiewiczem i Jasińskim z klubu katolicko-ludowego, a następnie z posłem ks. Ilkowem, prezesem sejmowego klubu chłiborobów.

O godz. 12-tej przyjął p. Grabski p. Seweryna Ludkiewicza, byłego prezesa głównego urzędu ziemskiego, a o godz. 12,10 konferował z posłem Hipolitem Śliwińskim prezesem sejmowej grupy PSL. Lewica.

O godz. 12,30 przyjął p. Grabski posła Taraszkiewicza, prezesa klubu ukraińskiego, a następnie posła ks. Okonia.

O godz. 12,45 odbył p. Grabski konferencję z prezesem parlamentarnego klubu ZLN. posłem Głabińskim, a następnie o godz. 1-szej z przedstawicielami klubu Ch. D. posłami Gdykiem i Holeksa, a wreszcie prezesem klubu parlamentarnego PSL (Piast), prezesem klubu parlamentarnego, Dębskim.

Po ukończeniu wszystkich powyższych konferencji, p. Grabski udał się do Prezydenta Rzplitej i o godz. 13,45 przedłożył mu do zatwierdzenia następujący skład gabinetu:

Prezes rady ministrów i minister skarbu, Władysław Grabski. Minister spraw wewnętrznych, Władysław Sołtan — sprawiedliwości, Włodzimierz Wydanowski, — spraw wojskowych, gen. Kazimierz Sosnkowski, — wyznań religijnych i oświaty, dr. Bolesław Miklaszewski, — przemysłu i handlu inż. Józef Kiedroń, — kolei, Andrzej Nossowicz, — prac, Ludwik Darowski, — reform rolnych, Zdzisław Ludkiewicz, — rolnictwa (kierownik ministerstwa) dr. Józef Raczka.

ski. Kierownik ministerstwa spraw zagranicznych, dr. Karol Bertoni, — robót publicznych, inż. Mieczysław Rybczyński.

WARSZAWA 19,12 (PAT) Przedłożoną przez p. Władysława Grabskiego listę gabinetu Pan Prezydent Rzeczypospolitej zatwierdził z tem, że ministrem kolei żelaznych zostanie p. Kazimierz Tyszka na miejsce p. Nossowicza.

WARSZAWA 19,12 (PAT) Pan wice-marszałek sejmu, Moraczewski zwołał na czwartek na godz. 4,30 plenarne posiedzenie sejmu Rzplitej. Na porządku dziennym expose p. prezesa rady ministrów. Wybór nowego marszałka sejmu dokonany zostanie na posiedzeniu piątkowym.

WARSZAWA 19,12 (AW) Lista członków gabinetu p. Władysława Grabskiego uległa pewnej zmianie. Teke ministra przemysłu i handlu obejmuje p. Kiedroń, dyrektor departamentu śląskiego w ministerstwie przemysłu i handlu, ministerstwo spraw zagranicznych, do czasu przybycia posła Zamoyckiego, prowadzić będzie p. Bertoni, zaś ministerstwo kolei żelaznych p. Tyszka, w charakterze ministra.

WARSZAWA 19,12 (AW) Jutro o godz. 16 przed plenum Sejmu wygłosi premier Grabski swe expose. W piątek nastąpi wybór marszałka. Na stanowisko to wymieniany jest ponownie Rataj. W razie nieprzejęcia jego kandydatury, lewica wysuwa Smiarkowskiego, Dabskiego, Bartla. ewent. Moraczewskiego; prawica zaś Chacińskiego, lub wicemarszałka Seyde.

Sąd Marszałkowski w sprawie ministra Szydłowskiego.

We wtorek rozpoczął się sąd marszałkowski w sprawie inż. Stanisława Szczepanowskiego przeciw ministrowi przemysłu i handlu Szydłowskiemu i posłowi Wierzbickiemu. W sprawie p. Szydłowskiego są jako se dziowie posłowie Anusz (Wyzwolenie) i Jarożyński, (Zw. L. N.) zaś w sprawie p. Wierzbickiego poseł Czetwertyński (Zw. L. N.) i Małuskij (Piast). Na obu tych sadach superarbi truje wicemarszałek Moraczewski.

Sprawa ukaranych dyscyplinarnie posłów na komisji.

We wtorek odbyło się posiedzenie komisji regulaminowej pod przewodnictwem posła Popiela (NPR), na którym poseł Liebermann (PPS) referował sprawę 12 dyscyplinarnie ukaranych posłów przez wicemarszałka Seyde podczas dyskusji nad reformą rolną.

Po dyskusji wniosek żądający zniesienia kary zostaje odrzucony 8 głosami przeciw 6.

Wyrok na senatora Hammerlinga zapadł.

Wyrok sądu marszałkowskiego senatu w sprawie sen. Hammerlinga już zapadł i będzie ogłoszony w piątek 21-go bm. o godz. 5 po południu.

W kołach wtajemniczonych zapewniano, że wyrok ten jest potępiający.

KRÓL - BANITA.

Wyjazd królestwa do Rumunii, Jugosławia, Francja i Rumunja za utrzymaniem dynastji greckiej.

ATENY 19,12 (PAT) Para królewska odpłynęła o godz. 10-ej wieczorem na okęcie greckim z Aten. Król ma otrzymać milion drachm na koszt podróży oraz na listę ewylna.

WSEDEN 19,12 (PAT) „Neue Freie Presse“ donosi z Aten: Królewska para opuściła wczoraj Ateny i udała się do Pireus, gdzie jutro ma wsiąść na parowiec „Daahne“. Według tego dziennika, król jest zdecydowany nie podpisywać aktu abdykacji.

Przedstawiciele Anglii, Rumunii i Jugosławii złożyli odjeżdżającemu królowi wizytę. Król oświadczył im, że nie należy uważać tronu za opróżniony, dwór bowiem pozostaje nadal w Atenach. Rząd angielski wyznał do dyspozycji króla krążownik. W kraju panuje porządek. W Atenach ulicami przeciągają patroli konne.

WIEN 19,12 (PAT) „Neue Freie Presse“ donosi z Aten, że król i królowa greccy wczoraj wieczorem za poradą rządu rewolucyjnego opuścili Ateny, udając się do Rumunii. Król przed wyjazdem zwrócił się telegraficznie z prośbą do Venizelosa, aby obiał on obywatelowi rządu. Tymczasem będzie spełniał rząd admirał Conduliotis, jako

regent do chwili ustalenia definitywnej formy rządu.

LONDYN 19,12 (PAT) „Daily Express“ donosi z Białostrodu, że posłowie jugosłowiański, francuski i rumuński w Atenach, poczynili zbiorowe kroki co do utrzymania monarchji greckiej.

PARYŻ 19,12 (PAT) Wyjazd króla greckiego z Aten wywołał w tutejszych kołach politycznych wielkie wrażenie, ponieważ uważają utrzymanie dynastji greckiej za pewne. Po poufnych rokowaniach, które się toczyły w ostatnich tygodniach między Belgradem, Bukareszttem a Paryżem, dzienniki zamieszczają szczegóły, według których ostatnia podróż króla jugosłowiańskiego stała w związku z tymi rokowaniami. Podróż podjął król jugosłowiański za poradą królowej Marii rumuńskiej, aby uzyskać pewne przyrzeczenia ze strony rządu francuskiego. Venizelos, dowiedziawszy się o tych rokowaniach, cofnął swoje przyrzeczenie, że ewentualnie stanie jako prezydent na czele republiki greckiej. W gruncie rzeczy Venizelos jest przeciwnikiem republiki i pragnie zaprowadzenia monarchji w umiarkowanej formie.

od nich dalej.

Następne posiedzenie jutro o godz. 7 wieczorem, jeżeli będzie można prosić przyszłego premiera, aby przedstawił Senatowi gabinet wraz ze swoim programem, jeżeli nie będzie można, to następne posiedzenie dopiero w piątek o godz. 11 rano.

KPINY Z LIGI NARODÓW.

MOSKWA 19,12 (AW) W odpowiedzi na zaproszenie Ligi Narodów do Genewy na dzień 21 stycznia w sprawie rozszerzenia zasad konferencji rozbrojeniowej w Waszyngtonie, oświadczył Cziczeryn, że gotów jest

uczestniczyć w konferencji, o ile ta odbędzie się nie w Szwajcarii, dokąd Sowiety nie wysła swego przedstawiciela, gdyż nie otrzymały od Szwajcarii zadośćuczynienia za zabójstwo Worowskiego.

ZEMSTA SOWIETÓW.

MOSKWA 19 12, (AW) Członek misji Nansena, Vaucher, obywatel szwajcarski, brat redaktora „Journal de Pologne“, otrzymał z ko misarjatu spraw zagranicznych rozkaz opuszczenia terytorium S.S.S.R. w ciągu 48 godzin. Jako powód podano, iż jest obywatelem szwajcarskim.

Z Senatu.

WARSZAWA 19 12, (PAT) Senat. 41 posiedzenie Senatu w dniu 19 grudnia 1923 r., początek o godz. 4,30 po poł.

Wpłynęła interpelacja senatora Wysłoucha w sprawie Jaworzyny poczem marszałek zawiadomił izbę o dymisji gabinetu Witosa.

Przestano do ratyfikacji 13 konwencji międzynarodowych, dotyczących ochrony pracy Referent senator Posner (PPS) stwierdza, że wszystkie te konwencje są zgodne z naszą konstytucją, która w wielu wypadkach idzie

NA MARGINESIE.**Ruch przedświąteczny w Łodzi.**

Przeszedłem się wczoraj ulicami naszego grodu, aby naoznie się przekonać jaki ruch handlowy panuje przed świętami Bożego Narodzenia.

W sklepie kapeluszy Z. zauważyłem tylko jednego — był nim właściciel, który starannie okurzał swój towar.

Obok był sklep rzeźniczy. Na białych, tafelkami wyłożonych ścianach było kompletnie pusto, tylko dwie sedziwe i nieco senne muchy, osłabione i wycieńczone wiekiem, przechadzały się na białych ścianach. Za ladą siedziała smętna paniątko w wieku czterdzięciu do pięćdziesięciu i czytała z zapalem „Tredowata“ Mniszkówny...

W sklepie kolonialnym T. „sam właściciel“ ożywiła wódki dyskusje z dwoma swoimi subiekctami, którzy domagali się gwałtownie zaliczek na święta. Przynępał przyszedł im solennie „jak co sprzeda“, tymczasem proponował im zaliczki w formie butelek wódki i funta fig. Kiedy za 2 godziny wróciłem tamte... położenie polityczne jeszcze się nie zmieniło: ani pieniądze, ani figi.

Za to obok w sklepie ze szkłem porcelana ożywienie przedświąteczne. Służąca, okurczajac, stłukła drogocenny wazon japoński, skutkiem czego powstał w sklepie nieopisany tumult. Właścicielka latała, jak opętana z jednego końca sklepu na drugi, wymieniając coraz okropniejsze cyfry.

— Ty niezgrabiarzu, walkoniu, niedo! Mvślisz, że ci to tak przeidzie bezkarnie, wytracę ci z następnej miesięcznej pensji 25 milionów, co mówię 25 milionów, sama za niego zapłaciłam 60 milionów, najmniej może ci wytracę 80 milionów!

— Co mówię 80 milionów, zapala się coraz więcej, coraz czerwienią właścicielka. Ten wazon kupiłam 2 miesiące temu, kiedy dolar był tylko pół miliona, teraz, kiedy tak poszedł w górę najmniej trzeba wziąć półtora miljaru!

Co mówię półtora miljaru! Przecież nim wazon tu przyjdzie z Berlina — trzeba czekać najmniej dwa miesiące.

O Poze Ty mój i siedem miljarów będzie zamało!

Co mówię siedem miljarów! Ośiem miljarów — też nie będzie za dużo! Wytracę ci ośiem miljarów, Marysiu, dziękuj Bogu że nie więcej.

— O Jezu miłosierny — czego pan! mna tak potyra, za ten milion pensyki to ja mam się męczyć i cierpieć za miliard? A kto by mi to kazał? Od pierwszego zabiorę swoją poduszkę i idę na bezrobotną!

Obok we wspaniałym zakładzie fryzjerskim, jeden z pracowników spł blogo pod płecem jeden wygląda smętnie przez okno, a dwóch gra z zapalem w sześćdziesiąt, czy sześćset i sześć.

Coż to za tłumy ludzi! Ida do jednego lokalu? Ide i ja. Rejent, Protesty weksli. Długim sznurkiem stoją przed kratką i oddają cenne papiery w ręce urzędnika. Ścisł, gwałt, niekto Zrozumiałe przecież... ruch przedświąteczny.

WIADOMOŚCI Z KRAJU**Nieoczekiwane odkrycie.**

(k) W Muchowie, na G. Śląsku w lesie, niedaleko szwbu „Christnacht Schacht“ kilku chłopców, którzy udali się na poszukiwanie cholebek, znaleźli zwłoki zamordowanej kobiety, które już uległy rozkładowi. Pomimo tego jednak rozpoznano w trupie zaginioną przed kilku dniami córke dyrektora banku z Katowic, pannę Hertę Liückównę. Komisja lekarska zbadała i Liückówna została zamordowana na tle seksualnem. Pomimo energicznego śledztwa na ślad mordercy, dotychczas nie natrafiono.

Wielkie oszustwo ze złotymi bonami.

Tajemniczy wylawiacz podejrzanych nieistniejących wkł. w złotych.

W PKO. jeden z wydziałów kontroli spostrzegł rzecz zastanawiającą:

Oto jak wynikało z rachunków rozlicznych prowincjonalnych oddziałów — wypłacono w nich na książeczki oszczędnościowe sumy 10-cio złotowe osobom, których faktycznych wkładów PKO posiadało na sumy zaledwie kilkadziesiąt tysięcy.

W PKO. dość niewyraźnie o całej tej historii szepczano. Sprawa jest niezwykle ciekawa ze względu na świeży sposób śmiałego oszustwa.

Okazuje się, iż jakiś realizator świeżego pomysłu, znalazł się w posiadaniu szeregu książeczek PKO. opiewających na rozmaite nazwiska. Książeczki te zdobył przypuszczalnie w ten sposób, iż faktycznie wpłacał na rachunek oszczędności pewną nikłą sumę. Po tem, mając książeczki te w swoich rekach, począł fałszywie wpisywać w nie sumy, jakoby złożone w KPO

i na tej podstawie podejmować w rozmaitych prowincjonalnych wydziałach pocztowych sumy w wysokości 10 złotych polskich jednorazowo na każdą książeczkę.

Pofalszowane wpisy dokonane były z całą precyzją i dzięki temu nie wzbudziły nigdzie dokąd polawiacz złotych zgłaszał się, żadnego podejrzenia.

Gdy centrala PKO. ujawniła te niezwykłe pomysły afere, zwróciła się podobno o interwencję do odpowiednich władz śledczych w miejscowościach gdzie dokonano czynnych oszustw.

Dotąd jednak nie zdołano jeszcze zdemaskować tajemniczej postaci, występującej pod niezliczoną ilością rozmaitych nazwisk.

Sumy, zdobyte drogą tego osobliwego oszustwa, sięgają podobno zawrotnych cyfr.

Z pobytu gen. Hallera w Ameryce.

Dnia 27 z. m. przybył gen. Haller do miasteczka Niagara on the Lake, celem zwiedzenia cmentarza, na którym spoczywają zwłoki zmarłych w czasie pobytu w obozie żołnierzy polskich.

Punkt zborny był Dom Unijny, gdzie zebrano około 50 samochodów. Z chwila nadiechania generała, ruszyli wszyscy poprzedzani przez policje na motocyklach, którzy towarzyszyli orszakowi.

Obecnym był konsul Dr Straszewski z Montreal, Dr Fronczak, pani Ascher, oraz delegaci polskich stow. wojskowych.

Po mszy św. udali się wszyscy na cmentarz. Generał Haller przemówił słów kilka, oddając hold tym, którzy tak chętnie chcieli walczyć, niestety nielitościwa śmierć przecięła nich życia i snem spokojnym spoczywają na

cmentarzu w Niagara on the Lake. Po mowie swej generał udekorował pomnik krzyżem Virtuti Militari. Po angielsku przemówił Fr. El. Fronczak, dziękując obywatelom z Niagara on the Lake, za pieczołowitość, jaką otaczali żołnierzy polskich, że Polacy i Polska zawsze czuć będą dla nich wdzięczność. Po oglądnięciu wszystkich polskich grobów i odśpiewaniu polskich pieśni, ruszono do ratusza na uroczyste przyjęcie, gdzie przemawiali pp. generał armii kanadyjskiej Neels, pani Ascher, opiekunka żołnierzy polskich i inni.

W Niagara Falls zwiedzono wodospad, tak ze strony kanadyjskiej, jak i amerykańskiej, udano się pod pomnik słynnego inżyniera Polaka Gzowskiego, który znajduje się po stronie kanadyjskiej tuż przy rzece Niagara.

Śmierć wdowy po Juliuszu Kossaku.

(k) W ubiegły czwartek zmarła we Lwowie w wieku lat 90, wdowa po znakomitym malarzu Juliuszu Kossaku Zofja z Gałczyńskich Kossakowa.

Wygodne wyznania.

(k) Wojskowy Sąd Okręgowy w Lublinie rozpatrywa w ubiegłym tygodniu szereg niezmiernie charakterystycznych spraw przeciwko powołanym na ćwiczenia szeregowym rezerwy, oskarżonym o opór władzy i kategoryczne uchylenie się od pełnienia służby z bronią w reku.

Pod takim zarzutem zasiadł ostatnio na ławie oskarżonych szeregowcy Demian Aleksyuk Zachar Kostinczuk i Konrad Łuca.

Sąd, skazał wszystkich trzech oskarżonych za niesubordynację na 1 rok więzienia.

Jeszcze nie przebrzmiała sprawa powyższa, gdy 11 bm. wpłynęła do tegoż Sadu analogiczna sprawa rezerwistów, pochodzących również z Kresów Wschodnich.

Okazało się, że wszyscy oskarżeni należą do szeroko rozgałęzionych na Kresach Wschodnich sekt baptystów, metodystów, badaczy pism św. itp. — wskutek czego, odwołując się na ewangeliję — odmawiają służby z bronią w reku

Skazanie wywiadowczyń polskiej.

W Mińsku rozpatrywana była w sądzie bolszewickim sprawa niejakiej Świrskiej. Świrska oskarżona była o szpiegostwo na rzecz Polski. Z oskarżenia sędzieckiego wynika, że będąc aresztowana przez władze polskie za nielegalne przekroczenie granicy i chcąc uniknąć kary, Świrska wstąpiła jakoby do defenzwy polskiej, z poleceniem tej ostatniej, Świrska miała 9 razy

nielegalnie przekroczyć granice Białorusi sowieckiej i dostarczyć władzom polskim informacje wywiadowcze. Równocześnie Świrska zajmowała się jakoby przemysłnictwem. Sad skazał Świrską na 8 lat więzienia.

Migawki republikańskie**Jak żydzi oszukują Skarb Państwa**

Przed kilku miesiącami zmarł na kuracji w Bad-Neuheim bogaty przemysłowiec, Salomon Rotstein, pochodzący z Nowego Sacza, pozostawiwszy majątek wartości około 400 miljarów mkp. Nie chcąc nikogo skrzywdzić, zeznał w testamentie jaki zostawia majątek i zapisał go swemu 3-letniemu synowi i wdowie Linie Rotstein.

Znając etykę swych współwyznawców — opiekunem ustanowił chrześcijanina i jako świadków testamentu uzył trzech poważnych chrześcijan, a między tymi i ordynującego lekarza. Testamentem tym dał moralny policzek współwyznawcom! „Beati mortui“. Mógł to uczynić bezkarnie!

Żydzi Państwo polskie bezczelnie w nie- możliwy sposób wzywają i oszukują, żądając opieki prawnej, ale tam gdzie jako obywatele państwa mają złożone daninę, tam ich nie ma.

W danym wypadku, według ustawy należytościowej polskiej — Skarb ma dostać 25 proc. t. i. 100 miljarów mkp — Wdowa oświadczyła wobec Sadu, że zmarły nie pozostawił majątku, a wszystko co pozostało jest jej własnością, co tem łatwiej przyszło jej uczynić, ponieważ znaczna bardzo część majątku była w kosztownościach, efektach i ruchomościach.

Szczęście, że Sad i Władze skarbowe czuwała nad tem, by małoletni i Skarb państwa nie zostali pokrzywdzeni. „Caveant consules“

KRONIKA

— Kalendarzyk.

Czwartek dnia 20 grudnia Tecyla i Zenona

Wschód słońca g. 3, m. 38.

Zachód „ g. 4, m. 25.

— Widowiska.

Teatr Miejski (Cegielniana 63)

„Kordjan“

Teatr Popularny (Ogrodowa 18)

„Złodzielka“

Filharmonja (Dzielna 20)

(—)

„Luna“ (Przejazd 1)

„Igraszka wyrafinowanej kobiety“

„Castro“ (Piołkowska 67)

„Szeik“

„Orion“ (Przejazd 2)

„Harold Lloyd“

Grand-Kino (Piotrkowska 72)

„Cyrk życia“

Kino Spółdzielni Prac. Państwowych

„Wir życia“

Kalendarzyk historyczny.

1830 Sejm rozwiązuje się powtórnie. Dyktatura Chłopskiego.

1835 Skon Maurycyego Zamoyskiego w Auxerre we Francji.

Wiadomości dieżące

— Podrożenie taryfy tramwajowej.

Z dniem dzisiejszym obowiązuje na Łódz-
kich tramwajach miejskich nowa taryfa.Podwyżka wynosi tym razem 71,428 pr.
Bilet normalny kosztuje 120 tysięcy, dla szere-
g i uczącej się młodzieży 70 tys. marek. Taryfa
wieczorna od godz. 9 i pół do 11 i pół 150 tys.
nocna do godz. 6 rano 200 tys. (pap)

— Z Poczty.

Kurs franka szwajcarskiego na pocztę
został z dniem wczorajszym podwyższony do
milionu marek. (pap)— Zaopatrzenie rodzin po zaginionych
wojskowych.Na zasadzie artykułu 34 Ustawy z dnia
5 sierpnia 1922 r. rodziny zawodowych wojsko-
wych na terenie działań wojennych a nieodnalez-
ionych w ciągu roku od chwili ratyfikacji pokoju
otrzymują tymczasowo także zaopatrzenie,
jakie należałoby się w razie śmierci zaginionego.Jeżeli zaginiony nie odnajdzie się w ciągu
lat 4-ech od dnia ratyfikacji pokoju — rodzina
zaginionego winna przed końcem tego terminu
przedłożyć orzeczenie sądowe uznające zaginio-
nego za zmarłego.W myśl najnowszego wyjaśnienia Mi-
nisterstwa Spraw Wojskowych stałe zaopatrze-
nie zostaje przyznane dopiero na podstawie
wspomnianego orzeczenia.Projekt rozszerzający postanowienia u-
stawy kwalifikującej na rodziny zaginionych znaj-
duje się obecnie w sejmie i będzie wkrótce przed-
miotem obrad sejmowych.Wobec tego przedkładanie dowodów są-
dowych, uznających zaginionych za zmarłych
leży w interesie stron ubiegających się o zaopa-
trzenie. (pap)— Polski Komit. Walki z handlem ko-
bietami i dziećmi.Wszystkie starostwa w Województwie
Łódzkim otrzymały z Wydziału Prezydjalnego
Województwa polecenie udzielenia czynnego po-
pomocy i pomocy Komitetom walki z handlem
kobietami i dziećmi.Pragnąc zapewnić kobietom i dzieciom
skuteczną ochronę przeciw zbrodniczemu proce-
derowi, znanemu powszechnie pod nazwą „han-
dlu żywym towarem“ Rząd Rzeczypospolitej
przystąpił do konwencji genewskiej dla między-
narodowego zwalczania handlu kobietami i
dziećmi i utworzył przy Min. Spraw Wewn. spe-
cjalny referat p. „centralne biuro dla międz-
narodowego zwalczania handlu kobietami
i dziećmi“.Niezależnie od tego społeczeństwo po-
woliło do życia Polski Komitet walki z handlem

S. + P.

2842s

Antonina Skemska z Sauderów

Po długich i ciężkich cierpieniach opatrzona Sw. Sakramentami zasnęła w Bogu
dnia 19 grudnia najukochańsza żona i matka nasza.Wyprawdzenie drogich nam zwłok nastąpi w piątek dnia 21 grudnia b. r. o
godz. 2-ej po poł. z kliniki „Diakonis“ przy ul. Północnej Nr. 42 za Helenowem, na
stary cmentarz katolicki.Na smutne te obrzędy zapraszają życzliwych pamięci zmarłej pożrzeni w nieutu-
lonym żalu
Mąż i dzieci.Czy kuratorowi państwowemu wolno
okradać Państwo?SKAZANY NA 6 MIESIĘCY WIEZIENIA ZA OKRADANIE PAŃSTWA DYR. FIRMY
A. E. G. KUNTZE JEST W DALSZYM CIĄGU KURATOREM PAŃSTWOWYM.W sobotnim numerze „Rozwoju“ dono-
siliśmy o skazaniu kuratora majątku Ros. Tow.
Elektrycznego A. E. G. Bernarda Kuntzego na
6 miesięcy więzienia lub 217 milionów grzyw-
ny za okradanie Skarbu Państwa przez fałszo-
wanie bilansów skarbowych.Jeszcze raz zwracamy uwagę na dziwną,
absurdalną zamiarę kary więzienia na grzywna
217 milionów marek. Kara grzywny jest śmie-
sznie niska i w dodatku nie dotyka p. Kuntzego
a tylko firmę, która tę karę zapłaci. Kurator
państwowy działa tak na niekorzyść Państwa,
jak i firmę której akcjonariusze znaleźli się w
Rosji Pan Kuntze przelewa dochód do berliń-
skiego oddziału firmy A. E. G. Całą karę za fa-
łszerstwo, które zubożyły skarb w przy-
bliżeniu o tysiąc dolarów (6 miliardów marek)

ponosi firma i to tylko w sumie 217 milionów.

Wyrok sądu nie tylko że nie karze, lecz
nawet nie jest zwrotem pieniędzy należnych
skarbowi.A tymczasem pan Kuntze wyasygnuje
te sumki milionów z kasy i w dalszym ciągu
jako państwowy zarządca firmy A. E. G. ufny
w bezkarność będzie okradał akcjonariuszy i
skarb Państwa.Zapytujemy pana prokuratora przy Sa-
dzie Okręgowym, który jako zastępca Rządu
Rzeczypospolitej wyznacza na te stanowiska
kuratorów czy pomimo skazania p. Kuntzego
na hańbiącą karę w dalszym ciągu uważa go
za człowieka, godnego zaufania chce go tolero-
wać jako zarządcę twa A. E. G.kobietami i dziećmi, którzyby wytknął sobie za
cel współdziałać z Rządem w kierunku: 1) zwal-
czania handlu kobietami i dziećmi przez usuwa-
nie czynników społecznych, sprzyjających pro-
wadzeniu tego procederu. 2) ochrony kobiet
i nieletnich przed niebezpieczeństwem, grożą-
cym im ze strony handlarzy. 3) wyzwolenie się
kobiet z pod władzy i wpływów handlarzy
oraz zaopiekowania się ich losem. 4) zwalczanie
handlu, 5) śledzenie prasy krajowej i zagran-
icznej zarówno w tekście, jak i ogłoszenia, a to
w celu zdemaskowania handlarzy kobietami i
dziećmi, upozorowanego popytem lub podażą
pracy itp. 6) współdziałanie z organami pań-
stwowymi samorządowymi oraz ujednostajnie-
nia akcji instytucji społecznych w dziedzinie
walki z handlem, jego przyczynami i skutkami
w Polsce. 7) Współdziałania i porozumienia się
z odpowiednimi organizacjami zagranicą oraz
8) organizowania instytucji wychowawczych
dla osób wyzwolonych z pod władzy i wpływów
handlarzy. (pap)— Nabożeństwo Gwiazdkowe w Domu
Starców i Kalek.W dniu 22 grudnia rb. o godzinie 3 i
po południu w Kaplicach Domu Starców ul.
Narutowicza 60. (Dzielna) odbędzie się „Nabo-
żeństwo Gwiazdkowe“ dla pensionarzy zakładu.Komitet uprzejmie prosi wszystkie osoby
życzliwe, którym nie obojętne są sprawy Insty-
tucji, aby zechciały wziąć udział w zapowiedzia-
nej uroczystości.

— Jak tam z gwiazdką dla urzędników.

Dodatek wyrównawczy dla urzędników
państwowych i oficerów z mocy nowej usta-
wy uposażeniowej obliczony ma być z koń-
cem bież. mies. i wypłacony równocześnie z
pensją na miesiąc styczeń.Jak się dowiadujemy ze względu na nje-
ustającą drożyznę zwróciły się związki pra-
cowników kolejowych i pocztowych o wypła-
cenie im przed świętami zaliczki na pobory
styczeniowe w wysokości 50 proc.W związku z tem prawdopodobnie, oz-
trzymały już w dniu wczorajszym władze woj-skowe rozporządzenie, zezwalające proszą-
cym o to oficerom wypłacić z tego samego ty-
tułu zaliczkę na pobory styczeniowe w wspom-
nianej wysokości. (ptp)

— Dyżury w dniu wigilijnym.

W myśl rozporządzenia Min. Spraw
Wojsk. w dniach 24, 25 i 26 grudnia br. oraz
w dniu 1 stycznia 1924 r. urzędowania niema.W dzień wigilijny mają być we wszyst-
kich oddziałach i instytucjach jedynie usta-
nowione dyżury od godz. 9 do 12—ej w po-
łudnie. (pap)

— Sprzedaż cukru.

Wydział Handlowy Magistratu w Koń-
cu bieżącego tygodnia rozpocznie sprzedaż
cukru.

— Złośliwa zemsta.

We wczorajszym numerze „Rozwoju“
w dziale inseratów ukazało się ogłoszenie z
podpisem i adresem, znanej i zasłużonej dla
szkolnictwa polskiego kobiety—pedagoga.Jest to złośliwy dowcip któregoś z te-
pnych uczniów, który za złą notę w ten sposób
mści się na swej wychowawczyni. Mieszka-
nie ofiary złośliwego wychowanka było przez
dzień cały oblegane przez różnych „bezdomy-
nych“.— Wysokość dodatków za ćwiczenia
rezerwistów.Za ćwiczenia oficerów i szeregowych wy-
płacane są dodatki według następującego wy-
miaru: oficerowie i chorążowie w stanie ro-
dzinnym otrzymują — 278,054 mk. dziennie,
oficerowie i chorążowie, kawalerowie lub
wdowcy bezdzietni 139,042 mk., szeregowi za-
wodowi z rodzinami 139,042 mk., szeregowi
kawalerowie lub wdowcy bezdzietni 69,000 mk.— Wstrzymanie przeróbki karabinów
na broń myśliwską.W związku z zawiadomieniem Depart-
mentu III M. S. Wojsk. wstrzymano aż do od-
wołania przeróbkę karabinów na broń myśliw-
ską dla prywatnego użytku oficerów. Zarzą-
dzenie to motywowane jest przeciążeniem Cen-
tralnych Zakładów Uzbrojenia. — Wszelkie
prośby w powyższej sprawie nie będą roz-
łatwiane.

Wypadki i kradzieże

— Wandale na cmentarzu.

W związku z nadchodzącymi świętami stały się plagą kradzieże choinek. Zwiększony popyt na ten artykuł skierowuje sezonowych handlarzy do ogrodów, parków a nawet cmentarzy.

W dniu wczorajszym doniósł sekretarz Starego Cmentarza Katolickiego Władysław Woźniak (Ogrodowa 39) o kradzieży około 50 sztuk choinek. Wypadałoby miejsce wiecznego spoczynku uchronić w jakiś sposób przed tego rodzaju wandalizmem. (pap)

Teatr i sztuka

— Teatr miejski.

Dziś tj. w czwartek po cenach najniższych nieśmiertelne dzieło J. Słowackiego pt. „Kordjan”. W piątek kom. Garricka pt. „Proces rozwodowy”. W sobotę o g. 4 po poł. dla młodzieży „Kordjan”, wiecz. o godz. 8,15 „Nauczycielka” Nicodemiego z p. Ireną Solską—Grosserową — odtwórczynią roli tytuł.

— Teatr Popularny.

Dziś i jutro dramat w 7 odsłonach „Złodziejka”. W sobotę i niedzielę wznowionym będzie wodewil w 5 aktach K. Krunilowskiego „Królowa Przedmieścia” w nowej obsadzie rol i nowymi aktualnymi kupletami.

— Ze Stow. Techników.

Tradycyjna rybka koleżeńska w Stowarzyszeniu Techników odbędzie się w niedzielę dn. 23 br. o godzinie 12 w południe.

Uprasza się Sz. Kolegów o przyniesienie ze sobą po jednym przedmiocie do rozlosowania pomiędzy uczestników rybki jako prezent gwiazdkowy.

O jaknajliczniejszy współudział i wpisanie się przed piątkiem na listę uczestników zaprasza zarząd.

Wydawnictwa gwiazdkowe

EWA SZELBURG-OSTROWSKA

Królestwo bajki.

Czworo dzieci wychowanych w nudnym, szarem mieście, wśród nudnych sklepowych zabawek, czyni nagle cudowne odkrycie: oto świat cały jest cudnym Królestwem Bajki, a wszystkie rzeczy codzienne i powszednie są pełne czarów!

I niema już nie, co byłoby złe, brzydkie, nudne. Wszystko jest dobre, piękne i ciekawe. Bo nie w marzeniach, nie w fantazji, nie w książkach z baśniami przesłanie, lecz w życiu, w zwykłym, codziennym, dookólnym życiu jest prawdziwa Królestwo Bajki. Trzeba je tylko umieć znaleźć.

A że prócz tego jest w książce tej dużo, bardzo dużo ciekawych rzeczy ujętych całkiem swojsko i tędy ją czytać wraz z małymi dziećmi t... duże.

Liczne rysunki Ant. Gawinińskiego świadczą, iż twórca ich, przebywając często w Królestwie Bajki, umie, jak nikt, zapoznać czytelników z mieszkańcami tej pięknej krainy.

Pamiętnik Cera Mikołaja II

OD 1800 ROKU DO TRAKTATU BRZESKIEGO

Z pod prasy wydany nakładem M. Arcta „Pamiętnik Cera Mikołaja II z oryginalnego rękopisu, znajdującego się w archiwum bolszewickim w Moskwie, wydał wstępem i przedmową opatrzył Leon Kozłowski.

„Polskie wydanie pamiętnika cara Mikołaja jest identyczne z berlińskim, które ma się ukazać jedno cześnie w języku rosyjskim i niemieckim. Przekład polskiego dokonano z odpisu, zrobionego w Moskwie z oryginalnego rękopisu pamiętnika Mikołaja II, po zostającego w raz z całym archiwum b. rodziny carskiej w posiadaniu bolszewików. Z tegoż odpisu, który trafił naprzód do Polski, zrobione i berlińskie wydanie. Odpis został sprawdzony z oryginałem przez osoby kompetentne, których nazwisk wymienić nie można przez wzgląd na panujące w Rosji Sowieckiej stosunki. Oryginał rękopisu składa się z szeregu grubych kasetów, oprawionych w skórę i zapisanych dużym, rozwlekłym piśmem Mikołaja II.

Pełne wydanie dziennika, który car prowadził z wielką systematycznością prawie przez całe życie, wymagałoby kilka dużych tomów i mogłoby służyć tylko dla użytku historyków. Niniejsza publikacja umożliwia szerokim kręgom czytelników zaznajomienie się z tym arcyciekawym dokumentem historycznym i psychologicznym. Zawiera ona główniejsze przełomowe momenty z życia ostatniego samodzielnicy Rosji: wesole, hulaszce życie następcy tronu w Petersburgu

romans z księżną Alix (młodsza córka Aleksandra Teodorówna), śmierć ojca i wstąpienie na tron, wojnę i apokaliptyczną pierwszą rewolucję rosyjską (r. 1905) i wreszcie rewolucję 1917 r., abdykację, życie więzienne w Carskim Siole i Tobolsku. Całość obejmuje okres od 1890 r. do 31 grudnia 1917 r.

JERZY ORWICZ

Od Dubienki do Raclawic

„Od Dubienki do Raclawic” jest jakby dalszym ciągiem „Wódz Naroda”, stanowi wszakże samą przez się odrębną całość.

Młody wojak Prawdź, przechodzący różne koleje, przedstawia typ młodzieńca pełnego zapału, od danego całą duszą Wodzowi i Ojczyźnie.

Zwycięstwem Raclawickim kończy się ten pełen chwwały epizod naszych dziejów

WŁ. OMIŃSKI

Młody jeniec indyjski

Ciekawe to opowiadanie prz enosi młodego czytelnika do Ameryki Północnej, obrazując życie myśliwców, pełne przygód i ciężkiego trudu. Myśliwy Dżym znajduje się w pułapce Jacka Woodmana, którego doprowadza do życia i przybrał za towarzysza. Ocalony skutkiem lenstwa stoczył się na dno nędzy, ale pod wpływem Dżyma odrodził się moralnie.

Powieść, pełna interesujących przygód i przeniknięta zaciętą tendencją, czyta się z wielkim zajęciem. Nadaje się dla młodzieży od lat 8 do 14

Warszawska giełda oficjalna

GOTÓWKA.

Dolary 6,100000

CZEKI.

Belgia 295,500—280000

Holandja 328500

Londyn 28000000—26650000

New York 6500000 — 6100000

Paryż 335000—322500

Praga 183000—176950

Szwajcaria 1140000—1060000

Wiedeń 8950—85,60

Włochy 275000—265000

Złoty frank 1203250

KALOSZE

Wiedeńskie, Szwedzkie i Petersburskie

Sprzedat po cenach fabrycznych

Adolf Boksleitner i S-ka, Łódź

Piotrkowska M 149. — Telefon 14-09.

1897s

Syndyk upadłości Adama Cwi zawiadania wierzycieli, teje z upadłości, że następczy termin dla sprawdzenia wierzytelności upadłego został wyznaczony na dzień 21 stycznia 1924 r. Wszyscy zatem wierzyciele obowiązani w terminie powyższym zameldować o wszelkich pretensjach do powyższej upadłości syndyka w obecności komisarza upadłości i oznajmić z jakiego tytułu są wierzycielami i na jaką sumę. Sprawdzenie wierzytelności przez Syndyka w obecności komisarza upadłości odbędzie się w kancelarii Wydziału Handlowego Sądu Okręgowego w Łodzi, Pańska 115, w terminie wskazanym od godz. 11—2 po poł. (2832b)

Syndyk upadłości
W. WOJNAROWSKI
Obrońca sądowy.

Kapusta

ładna, świeża, w każdej ilości do nabycia po cenie

15,000 Mk. kto (240,000 pud). Handlującym

odpowiedni rabat. Ul. Przejazd 42.

(2835b)

Na gwiazdkę!

Magazyn Mebli

Wł. Romiszowskiego

Piotrkowska Nr 116, I p. I r.
Telefon 21-61.

Poleca na warunkach dogodnych

DYWANY

MEBLE klubowe

ŁÓZKA metalowe

SYPIALNIE, STOŁOWE

SALONY

KUCHENNE URZADZENIA

okazyjnie

PIANINA FISHARMJE.

Duży wybór pojedynczych

mebli

W niedzielę 16 i 23-go magazyn od 1—6-ej otwarty.

2841D

JAN CHMIEL

Łódź,

Nawrot № 4.

Zakład

2725s5

zegarmistrzowsko-

jubilerski

— poleca —

na Gwiazdkę:

Zegary i zegarki, oraz biżuterję najnowszych fasonów.

Przy zakładzie pracownia zegarmistrzowska.

Kupuję

futra, samowary, dywany, meble, garderobę, maszyny do szycia i różne sprzęty domowe

Dzielnia 19, A Waicman

w sklepie starych mebli. 2808-s

Rowery

wyścigowe i szosowe od 30 do 100 milionów sprzedaje Krzeniński, Piotrkowska 178.

2834b

Tkalnica

pięć warsztatów ręcznych, szaff maszyn, wszelkie przybory do wyrobów wełnianych i bawełnianych sprzedam zaraz z powodu wyjazdu. Mieszkanie wolne. Radom ul. Trawna 15, Nowakowska. 2832b

Kasjerka

do kina poszukiwana od zaraz. Oferty pod „R. G.” do adm. Rozwoju” 2836b

Wypożyczalnia książek

została otwarta przy księgarni i składzie nut:

Piotrkowska 105.
tel. 15-88.

M. Arct i S-ka

Piotrkowska 105.
tel. 15-88.

Jednocześnie nadmieniamy, że księgarnia została zaopatrzona w wielki wybór nowości gwiazdkowych, książki dla dzieci i młodzieży oraz wydawnictwa luksusowe.

2731s3

Polski Dom Handlowo-Agenturowy „POLDOM”

Spółka Akcyjna

Centrala w Łodzi: ul. Piotrkowska 92, tel. 583. Oddział miejski: ul. Piotrkowska 144, róg Ewangelickiej.

Oddziały: w Bydgoszczy, ul. Pomorska 59 i w Stołpcach.

Sprzedaż hurtowa i detaliczna towarów manufakturowych.

Dla kooperatyw i dla przyjezdnych specjalne ustępstwa.

2721-b-3

Dr. S. KANTOR

specjalista chorób wenerycznych, skórnych i włosów,

Gabinet Roentgena i światłolecz.,
Piotrkowska 144 (róg Ewangelickiej) Godz. przyjęć od 9-2 i 6-8. dla pań 5-6.
2796-k-4

Dr. Z. Janiszewski

Choroby kobiece i akuszerja
przyjmuje 10-12, 4-6 pp.

Piotrkowska 132. 2547

Dr. F. Skusiewicz

ul. Andrzeja 11

Choroby skórne i weneryczne
godziny przyjęć od 9-11 i od 5-7 i pół. Pante od 5-6.
2211k0

Kupuje 2824

placę 200 proc. drożej za brylanty, złoto, srebro i biżuterję, zęby sztuczne, garderobę i szale czarne. Zachodnia 32, naprzeciw lombarda, I p., L. Millich.

Na gwiazdkę!

Wódki, Likiery, Koniaki, Pierniki, Czekolady i t. p.
Wielki wybór! Ceny najniższe!

Zygmunt Frycze

Skład win i wódek w Łodzi
ul. Rzgowska 59. 2843-b

Nafta daje!

Największe bogactwo przy obecnej dewaluacji, najlepszą lokatą kapitału, najzyskowniejszym interesem jest nabycie udziałów % **brutowych** (kontrakty) w Złębieniu naftowym; pola ropodajne i kopalnie naftowe.

Udziały % od 25,000,000 Mk. i wyżej na dogodnych warunkach.

Informacji udziela Biuro „PETROL”, Andrzeja 9, 3 piętro, front. 2610-b

Na raty.

Gotowe ubrania, palta, suknie, materały ubraniowe, firanki, weatry, chusiki trzewiki, ceraty, damską i męską bieliznę — poleca —

Chrześcijański „Jarman” Łódzki” Sp. Akc.
I piętro Ł6 ż, Piotrkowska 44 tel. 6 13 I piętro.
Sprzedaż na raty. — Ceny niskie.

Sp. Akc. „Swelan”

Fabryka Przetworów Chemicznych

Pańska 125

Tel. 16-03.

połącza najwyższej jakości:

Oleinę 99%

Glicerynę 70% 88%

Mydło włókien. 40%

Mydło

domowe i do prania 66%.

(2551b10)

LECZNICA CHOROBY ZĘBÓW

LEKARZA-DENTYSTY H. PRUSS

145. Piotrkowska 145.

za plombowanie, oraz wprawianie zębów
opłata podług taksy. 1977k

TEODOR WAGNER ŁÓDŹ

Piotrkowska 101. Tel. 5-91.

— poleca: —

Wina,
Wódki,
Likiery,
Koniaki,
Rum i
Delikatesy. 2849s1

Na gwiazdkę!

Krawaty, bielizna męska i damska, rękawiczki, pończochy, skarpetki, perfumerja. 2863-b
Towar doborowy. — Ceny przystępne.

F. Piątkowski, Piotrkowska 89.

Sprzedam

4 place oddzielnie lub razem
Radogoszcz, Wspólna 15 m. 4
2824-b

Fabryka Nówek i Likierów

ANTONIEGO MAKÓWKI

w Łodzi, ul. Andrzej 7, telef. 21-95.

List Senatora.

Kochana Zono! Jestem wniebowzięty!
Bo odkąd nie Zytaiówkę Makówki
Mam język taki wytrwały a cięty,
Ze mogę na dzień palić po trzy mówki.
A choć irazsem operuję pustym,
Stolica zwie mnie mową złotoustym.

Więc droga Zonko! Ślij do sklepu Nastkę
Niechaj Zytaiówkę zakupi na święta.
Bo tego tylko życzę Ci na Gwiazdkę,
A czuć się będziesz, jak ja wniebowzięta.
Kochasz, bo szukam znów do mowy sensu
I po Zytaiówkę biegnę do kredensu.

2835-b

Swój do swego!
Na gwiazdkę!

Przyjeżdżajcie — podziwajcie!
Cała Łódź wie, że u nas najtaniej.
Robota solidna z własnych warsztatów.
Wybór ogromny!

Na raty i za gotówkę.

Uwaga: Dla członków Tow. „Rozwój” rabat.

Błażejczyk i Gordoni

Drewnowska 33 Łagiewnicka 23.
Czerwone szyldy.

2840b

Wielki wybór

damskich torebek, koników na biegunach, teczek szkolnych
oraz portfeli. 2823s-5

S. Skarżyński, Piotrkowska 133.

Futrem ubierane

palta damskie

oraz pluszowe palta teraz firma Szmecel i Rozner Łódź, Piotrkowska 100 i kilka 160 sprzedaje po tanich cenach.
Męskie garnitury i palta, spodnie, bielizna, pończochy. — Radzimy nie zwlekać! (2739s1)

Parowóz do sprzedania

w ruchu, w zupełnie dobrym stanie, firmy „Oreustein i Koppel” na tor 600 mm. Prężność robocza 12 kg/cm². Palenisko i rury miedziane. Wiadomość: St. Goszczyński i S-ka, Łódź, Dzielna 42, m. 7, od 9 do 11 rano, telefon 87. 2835b

Uwaga!

Chrześcijańska konkurencja taniego obuwia.

Warsztaty Inwalidów Wojennych Piotrkowska 183 w podw. Firma ta posiada duży wybór **obuwia** sprzedaje po najniższych cenach wszelkiego rodzaju fasony z najlepszych materaliów gwarantuje za takowe. 2847s

Popierajcie Inwalidów Wojennych.

Zawodowa Szkoła kroju szycia i robót ręcznych.

Odnaczona złotym medalem

Mistrzini cechu A. KOBYŁOWSKIEJ

Łódź, ul. Piotrkowska 154.

Kurs kroju pasowania i modelowania. Kurs szycia i mierzenia. Kurs wszelkich robót ręcznych, słoju i robót freblowskich. Do skończonym kursie uczennice otrzymują świadectwa prywatnego i cechowe. Dla pracujących kursy wieczorowe. Zapisy w kancelarii szkoły od 10 do 11 i od 6 do 8 wiecz. sprzedaje fasonów papierowych. 2741s5

BRACIA IGNATOWICZ

Piotrkowska 96.

Telefon 8-33.

Polecają do cenach przystępnych:

Wyborowe gatunki win i wódek krajowych i zagranicznych.

Towary kolonialne, pierniki, bakalie, delikatesy, zwierzyna, drób.

Wszelkie konserwy warzywne, owocowe i rybie. 8258-b

Drobne ogłoszenia

Kupno i sprzedaż:

A! A! A! O brązki ślubne wszystkie fasony, pierścionki, kolczyki z gwarancją za złoto, zegary, zegarki, platery duży wybór Jan Placek Brzezińska 10 7311-11

A! A! Kupuję meble, dywany i futra, garderobę męską do szycia. Placę na miejscu Ładnik Benedykta 28 m 13 7578-7

powóz, karetta, lando, angielskie chorońta para (białe), rolwagi sprzedam Kilińskiego Nr 28 7696-2

glaszez damski welorowy z futrem i lizanym kołnierzem sprzedam za 30 milionów. Ogłotowa 16, jaskółcajnia. 7750-1

Sprzedam różne meble Piotrkowska 134-9 II piętro. 7731-1

Okazyjnie do sprzedania stół 12 krzesel i kredens dębowe. Obejrzać od g. 9 do 4 po poł. Pańska 100 m. 8. 7722-1

Okazyjnie do sprzedania maszyna do słomkowych kapeluszy mało używana, adres Fred Andrzeja 2. 7735-1

Domek z ogródkiem i wolnymi mieszkaniami do sprzedania. Wspólna 19 Radogoszcz. 7745-2

złoty, różka bielizna arkę treść, mo. etażerkę, sześciąg, gramofon sprzedam. Przejazd 24 m. 1. 7743-2

Stół dębowy rozsawany tani sprzedam byle zaraz Grabowa 32-7 u sto. arza. 7744-2

Sprzedam stół dębowy, 6 krzesel, otomanę skórą krytą, lustro i dywanik Kracza 4 m. 18. 7747-2

Tanio do w domu prywatnym, kanarki z różnym śpiewem Al. Kościuszki 26, dozorca wskaze. 7750-2

Do sprzedania rower dziecienny gramofon, wózek sportowy dla dziecka, oraz futro czarne oposowe z karakulowym kołnierzem. Piotrkowska 284 m. 51 7755-2

Kupię 6 motocykli, mogą być stare. Zdłużenia z dokładnym opisem i ceną. Rzgowska 88 Roman. 7756-3

Różne:

A! A. N Na raty! Najodpowiedniejsze dzisiejsze podarunki gwiazdkowe w lokciwiżne na każdy gust, w najodpowiedniejszych warunkach. Leon Rubasz kin Kilińskiego 40 7633-11

Potrzebny człowiek samotny do koni umiejający roboty rolne oraz służący do gospodarstwa. Wiadomość Brzezińska 104 a gospodarza. 7724-1

potkój umebłowany dla inteligentnej osoby. Oferty do Rozwoju pod „C. Z.” 7725-1

Chłopca 2 tygodniowego, zdrowego, silcznego oddam na własność inteligentnej rodzinie. Łaskawe oferty sub „Chłopczyk” do Rozwoju. 7741-3

potrzebna prasowaczka zaraz do pralni Al. Kościuszki 41. 7745-1

Gospodyni-kucharka z dubrymi świadectwami poszukuje miejsca. Oferty pod „Miejsce” 7746-1

potrzebna koszularka i drobniadźzarka. Piotrkowska 112, pralnia. 7748-1

Do wynajęcia pokoje a edlowane wspólne Plac Wolności 2, parter, trzeci drzewi szklane, podwórze. 7719-1

Zginal pies czarny podpalany z obrozą i smyczą. Odprowadzić na ul. Wólczańska 148, Willer, za nagrodą. 7781-3

potrzebny zdun do wanny kaflowej. Zgłoszenia w adm. Rozwoju. 2893-3

uczennica gimnazjum potrzebna do udzielania pomocy dzieciom w naukach. Zachodnia 36 m. 12. 7752-2

putynowany urzędnik państwowy zdolny buchalter-bilansista obejmie posadę od Nowego Roku, w solidnej chrześcijańskiej firmie. Oferty do Rozwoju pod „Urzędnik”. 7753-2

Młody człowiek poszukuje jakiegokolwiek pracy. Oferty do Rozwoju pod „Uczniwy”. 7757-1

Zgubione dokumenty

Zgubiono wyrok zaoczny, Sądu Pokoju w Podgębicach, Nr 6 260 | 1911 r. na Ieka Kalowskiego, z powództwa Stanisława Wisniewskiego. 7732-1

Wiosna Andrzej zgubił tymczasowy dokument wojskowy wydany przez P. K. U. w Radomiu. 7754-3

Kupię farbę rotacyjną

zagraniczną w ceczkach. Zgłoszenia w red. „Rozwoju” 2885-b

Wielki wybór choinek

Andrzeja № 1 i 7. 2882s1

Cena ogłoszeń: Przed tekstem i w tekście 60.000 mk., za tekstem 45.000 mk. z wyceną 25.000 mk. wśród drobnych 35.000 mk. nekrologi 45.000 mk. komunikaty 45.000 mk., za wiersz milimetrowy lub jego miejsce. Drobne ogłoszenia bezterminowe 12.000 mk., za wiersz duże litery 12.000 mk. dla poszukujących pracy 10.000 mk. najmniejsze ogłoszenie 120.000. Ogłoszenia zamiejscowe przed tekstem i w tekście 15 gr. za mil. stronica 3 linij, zwyczajnie 5 gr. za wiersz milim. stronica 5 lamów. Tabełkowe i fantazyjne ogłoszenia 50 proc. drożej. Artykuły bez oznaczenia honorarium uważa reakcja za bezpłatne. Ogłoszenia przyjmuje się do godz. 6-ej po 6-ej dolacza się 50 proc. Za terminowe wychozenie ogłoszeń administracja nie odpowiada. Każda nowa podwyżka obowiązuje eszcze przedtem przyjęte ogłoszenia bez uprzedniego zawiadomienia Rozwój można zamawiać w Łodzi w Fabianicach u p. Zatorskiego ul. Zamko